

INFORMATIU AGENDA 21 ESCOLAR DE LLEIDA

Número 4. Any 3. Gener – Febrer 2009

INFORMACIÓ DE L'AGENDA 21 ESCOLAR

“A L'ESCOLA RECICLEM PAPER”

Nou servei de recollida de paper als centres escolars de Lleida

El passat 16 de febrer, al CEIP Frederic Godàs, es presentà el nou servei de recollida de paper als centres escolars de Lleida.

En l'acte assistiren Antonio López, director dels Serveis Territorials d'Educació a Lleida; Josep Barberà, regidor de Medi Ambient i Horta; Jesús Castillo, regidor d'Educació i Atenció a la Infància i Lluís Miquel, director del CEIP Frederic Godàs. Hi participaren activament els alumnes de 6è i una representació dels alumnes dels diferents cursos participants en el sistema de recollida de paper de l'escola, acompanyants de Miquel Benet, mestre coordinador del projecte d'Agenda 21 Escolar del CEIP Frederic Godàs.

Molts centres esteu realitzant, alguns de fa anys, un esforç considerable per tal de fer una bona recollida selectiva del paper que es genera al centre. Per tal de facilitar aquesta tasca, s'endega un nou servei de recollida de paper als centres escolars del municipi de Lleida.

La característica més important del nou servei és que ara no caldrà buidar el paper recollit en l'interior del centre en els contenidors del carrer, sinó que **els centres disposareu d'un/s contenidor/s propi/s (amb un adhesiu identificatiu del centre)** i serà l'empresa concessionària del servei de neteja i recollida selectiva de la ciutat, ILNET qui s'encarregarà del seu buidatge.

Durant aquests dies ja esteu rebent tota la informació relativa a aquest nou servei i com utilitzar-lo. De tota manera, per a qualsevol dubte, adreceu-vos a agenda21escolar@paeria.cat.

VISITES GUIADES A INSTAL·LACIONS D'ENERGIES RENOVABLES

En el marc de la celebració de la Setmana Europea de l'Energia Sostenible – EUSEW 2009, prop de 1.400 estudiants de secundària han participat en 61 visites a les instal·lacions d'energies renovables de les comarques de Lleida, organitzades des de l'Agència de l'Energia de Lleida, amb la col·laboració de l'Agenda 21 Escolar.

Els centres participants de la ciutat de Lleida han estat: IES Caparrella, IES-SEP Guindàvols, IES Gili Gaya, IES Josep Lladonosa, IES Màrius Serra i Col·legi Episcopal. També hi han participat centres de Mollerussa, Balaguer, Almacelles i Bellpuig.

Alumnes de l'IES Guindàvols a la Planta Fotovoltaica d'El Poal

PÒSTERS “BIODIVERSITAT DELS PAÏSOS CATALANS”

Estem repartint entre els centres del programa una carpeta de la col·lecció de pòsters “Biodiversitat dels Països Catalans”, un material ofert per la Fundació Territori i Paisatge.

La col·lecció estarà formada per 36 pòsters, que es lliuren amb el suplement Presència, del diari Segre, un diumenge al trimestre.

En la carpeta trobareu tots els pòsters que han aparegut fins a data d'avui (gener 2009): 17 pòsters. El darrer, sobre els insectes comuns.

El proper pòster és previst que surti el proper diumenge 29 de març. A partir d'ara, cada centre haurà de continuar la col·lecció!.

Alguns centres escolars, per tal d'aprofitar i utilitzar millor els pòsters, els plastifiquen.

Esperem que us sigui útil i interessant!

ASSESSORAMENTS I FORMACIÓ

Sessions realitzades

- En el curs **“El pati del nostre centre”** s’han realitzat dues sessions més.
  - En la segona sessió del curs (15 de gener), es presentaren materials i recursos per treballar el pati de l’escola.
  - En la tercera sessió del curs (5 de febrer), celebrada al CEIP Enric Farreny, la sessió es dedicà a la jardineria a l’escola. Vam comptar amb l’Olga Caimons, professora de l’Escola Municipal de Jardineria - IES Les Basses, que assessorà els centres participants en els seus projectes.
- El 22 de gener, representants de 5 EBM, 1 CEIP i 2 IES, ens vam trobar per compartir realitats, experiències, recursos, sobre la gestió dels residus i els materials del centre escolar. A cada centre assistent se li lliurà un CD amb un seguit de documents i recursos interessants sobre aquest àmbit de treball.

- El 29 de gener s’ha realitzat el taller de **“Creació amb materials de rebuig, reutilitzats, reciclats, reciclables,... a l’entorn de Carnestoltes”**, a càrrec de la Rosa Franco, de l’Escola Traç.

- En el marc del grup de treball **“Hort escolar”** s’està oferint unes sessions **d’assessorament als centres** que treballen (i sobretot inicien) un hort escolar.

S’han organitzat un total de 12 sessions: 8 sessions individualitzades per als centres que inicien hort aquest curs, 2 sessions per a les EBM, 1 sessió per a IES que realitzen hort en el marc de projectes d’aula oberta o similars, 1 sessió “oberta” a tots els centres que ja estan duent a terme hort, per tal de resoldre dubtes, noves idees, etc.

La Laia Viñas, tècnica agrícola i assessora en producció ecològica, de l’Agrupació de Defensa Vegetal (ADV) de Producció Ecològica de Ponent, és la persona que realitza aquests assessoraments.

El contingut de les sessions es basa en: revisió de l’espai adreçat a l’hort: tipus d’espai, orientació, insolació,..., el treball del sòl i l’ús del compost,

proposta de sembra i plantació primavera / estiu (calendari i espècies), el reg, resolució d'altres dubtes i preguntes específiques.

Properes sessions

Us informem de com queda el calendari de formació del proper mes de març 2009:

Dia	Activitat
Dijous 12 de març	4a sessió del curs "El pati del nostre centre" <i>Us enviarem la convocatòria detallada</i>
Data pendent de confirmar	4a sessió del grup de treball "L'hort escolar" <i>Us enviarem la convocatòria detallada</i>
Dijous 26 de març	3r (i darrer) taller de creació amb materials de rebuig, reutilitzats, reciclats, reciclables,... a l'entorn de la primavera i el final de curs" <i>Us enviarem la convocatòria detallada</i>

Si teniu cap dubte o proposta sobre la formació, adreceu-vos a la secretaria de l'Agenda 21 Escolar (agenda21escolar@paeria.cat).

NOTÍCIES DELS CENTRES

El treball del CEIP Enric Farreny

Aquest curs la nostra escola forma part de l'Agenda 21 Escolar i vol col·laborar en la cura del medi ambient per fer un món més sostenible.

Així que hem començat a recollir la brossa de forma selectiva a la nostra escola. Separem els envasos, paper i matèria orgànica del rebuig. Cada classe té el seu punt net.

A primària hem elaborat uns cartells molt representatius pels contenidors.

Hi ha uns encarregats a cada classe amb uns torns establerts per cada tipus de brossa. Després els Agents 21 de cicle superior buiden la brossa al carrer.

A més tenim un punt per les piles i els nens podem portar-ne de casa.

Oliveres centenàries al CEIP Terres de Ponent i a l'EBM Secà

La Comunitat educativa del CEIP Terres de Ponent ens diu:

A l'escola Terres de Ponent de Lleida tenim un pati gran i privilegiat però a la vegada desangelat, majoritàriament de ciment, amb pocs arbres. Contemplant aquesta realitat massa dura, el curs passat vam fer una plantada d'arbres, per anar creant espais diferents de vida i de joc. Potser així els nens, mestres i la comunitat en general podrà sentir-se més seu aquest espai i anar-lo modificant segons les seves necessitats, els seus somnis, les seves possibilitats.

Gràcies a la plantació d'aquests arbres (mèlies, lledoners i moreres) i les sis oliveres centenàries que aquest mes de gener s'han plantat al pati de l'escola, estem creant uns espais nous per poder realitzar activitats educatives amb l'alumnat dins un projecte que deriva de l'Agenda 21 escolar, "Millorem el pati de la nostra escola".

El professorat valorem la força educativa d'aquest projecte que planteja la transformació d'un espai públic per millorar la vida dels infants i la seva educació, motivant l'alumnat en el coneixement i estimació del món natural.

Les oliveres, a Llardecans

Arribada d'una de les oliveres al CEIP

Tota la comunitat educativa del CEIP Terres de Ponent està molt il·lusionada i contenta, doncs gràcies al regal de les oliveres que ens ha fet la Dolors Mateu Lafont (mestra i cap d'estudis de l'escola) i a tot l'esforç que s'ha fet des de totes les parts implicades s'ha fet possible que avui això sigui una realitat, doncs no ha estat una tasca senzilla.

*Una altra olivera
s'ha transplantat
també a l'EBM
Secà de Sant Pere*

Famílies sostenibles

De la comunitat educativa EBM Magraners

Ja coneixeu el projecte Granota Verda de les EBM de Lleida, que es va dissenyar i aplicar al llarg del curs 2007-08. Impulsat per Dolors Marí, llavors directora de les EBM, ens va seduir i permetre conèixer i participar en les propostes d'Agenda 21.

Entenent l'escola com una comunitat educativa hem explicat a les famílies el nostre interès en formar part de l'Agenda 21 Escolar i hem expressat la nostra voluntat de plantejar objectius curriculars vinculats a la cura del medi ambient i la sostenibilitat.

Cartells informatius, articles penjats en els pannells de l'entrada que presideix la nostra Granota, informació en les reunions amb les famílies i en les entrevistes són estratègies que faciliten la implicació de tots i totes en projectes com el nostre.

Ara ens agradaria compartir un moment molt senzill, la vida en una escola bressol s'omple de petits moments, però que ens assembla prou interessant.

Quan arriba el divendres els infants s'enduen a casa els seus objectes d'higiene personal: les tovalloles que utilitzem pel moment de canvi de bolquers, de la tovallola que cada nen o nena té per eixugar-se les mans i del seu got.

El curs passat vam deixar d'utilitzar bosses de plàstic noves com a contenidors per aquests estris, substituint-les per aquelles que ens arribaven utilitzades en la compra dels supermercats, i aquesta era una iniciativa de la que les educadores ens sentíem satisfetes.

L'altre divendres, mentre una mare ajudava el seu fill a recollir aquest objectes va dir : “ **Escolta, mentre ens esperàvem per entrar hem pensat que en lloc de bosses de plàstic podríem utilitzar les bosses de roba que tenim per recollir la roba de recanvi dels nens.**”

Ja fa uns quants dies que aquesta iniciativa està en marxa, i en ella hi participem totes les famílies de l'escola.

Ens sembla una iniciativa interessant per dues raons. La primera, que neix de la sensibilitat i el interès de les famílies. La segona perquè ens apropa a la següent reflexió: Reutilitzar el material en qualsevol situació de la vida quotidiana és una bona manera d'apostar per la sostenibilitat, però cal reinventar nous camins per anar deixant de consumir aquells productes menys sostenibles.

Com us hem dit abans, aquesta és una les petites accions que tenen lloc en la nostra petita escola, però creiem que una a una les petites accions poden ser com els milers de píxels que trobem en una imatge digital de qualitat.

US CONVIDEM...

... a "Gotes per al Níger"

Unicef proposa l'activitat "Gotes per al Níger", una **marató solidària** amb motiu del Dia Mundial de l'Aigua (22 de març).

Aquesta marató té un doble objectiu:

- Donar a conèixer la importància de l'aigua i la seva relació amb la supervivència infantil i com a dret humà bàsic que tots hem de respectar i valorar.
- Recaptar fons per ajudar a millorar la vida de milers de nens i nenes al Níger, un dels països més empobrits del món.

La proposta va adreçada especialment als centres escolars i per això, al lloc web d'aquesta iniciativa trobareu tota la informació i recursos necessaris per participar-hi.

També hi trobareu el material didàctic "Gotes per al Níger", que inclou **recursos didàctics** com quaderns d'activitats (educació infantil, educació primària, educació secundària), descarregables en format pdf, jocs en línia, còmics i altres recursos, per treballar la relació de l'aigua i la supervivència infantil.

Més informació: <http://www.gotas.enredate.org/>

... al concurs “Fem contes de ciència, 2009”

L'Obra Social de la Caixa organitza la setena convocatòria d'aquest concurs, amb els objectius d'estimular l'interès envers els temes de ciència i el pensament científic entre els estudiants de 4 a 20 anys, i de potenciar la creació d'obres literàries o plàstiques que tractin la ciència amb imaginació i valor científic.

Cada classe podrà presentar, com a màxim, una obra a concurs. Les classes concursants, pel fet de participar, tindran dret a visitar el Cosmocaixa durant el curs.

El termini d'admissió d'originals finalitza el 19 d'abril de 2009.

Podeu consultar les bases i les categories del concurs a:

<http://www.fundacio1.lacaixa.es/SGI/Actividad.jsp?idActividad=25831&idTemaGen=-1&idTemaPro=-1&idCentro=918245&idTipoCentro=-1&idPerfil=&idTipoAct=14&idIdioma=2>

... al 12è Concurs d'Idees Ambientals i Sostenibles de la UPC

Sota el lema **“Ciutats i pobles sostenibles: Tens idees per canviar el món local?”**, la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) cerca idees innovadores que ajudin a l'avenç de la sostenibilitat, i que siguin aplicables dins del nostre àmbit local, ja sigui a l'escola, a la universitat, al barri, al districte, o als pobles i ciutats.

Les idees poden tractar qualsevol dels cinc reptes que prioritza el Pla UPC Sostenible 2015: edificació, energia i canvi climàtic; gestió del cicle integral de l'aigua; responsabilitat social de la tecnologia; territori, mobilitat i logística; materials, recursos i gestió dels residus.

Una de les convocatòries del concurs és oberta, adreçada, entre altres a membres de comunitats educatives (escoles, professorat, alumnes, AMPAs, etc.). Cada participant podrà presentar com a màxim dos projectes o idees.

El termini de presentació acaba el 31 de març de 2009.

Més informació: <http://www.univers.upc.edu/ideesambientals>

... al projecte “Rius de Paraules”

Aquí teniu una proposta per vincular llengua, medi natural i social, participació de les famílies,...

“Rius de Paraules” és una iniciativa d'Associació Hàbitats – Projecte Rius i sorgeix del buit observat en el camp de la llengua i el riu, és a dir, les diverses formes d'anomenar elements del riu i vinculats al riu.

L'objectiu d'aquest projecte és la recuperació i recopilació del patrimoni i riquesa lingüística, lexicogràfica i cultural vinculada als nostres rius, deixant constància de la varietat i diversitat de formes del català al llarg del territori del Principat. Es tracta, en resum, de recuperar en la mesura del possible la cultura popular lligada als espais fluvials dels nostre país.

Els eixos que vertebran el treball són tres: el riu (hidromorfologia i estructures presents en els rius, tant naturals com construïdes), els habitants del riu (fauna i flora general, si bé tenim un interès especial en la diversitat lèxica de la fauna macroinvertebrada dels rius) i els veïns del riu (influència de les activitats humanes al voltant dels rius).

Més informació: <http://www.projecterius.org/>

... al 6è Mercatec Lleida 2009

El Mercatec Lleida 2009 se celebrarà els propers 26 i 27 de març, a l'Escola Politècnica Superior (EPS), de la UdL. Hi podreu veure treballs i projectes realitzats a tecnologia d'ESO i batxillerat de centres escolars de les comarques de Lleida. A més de l'exposició de projectes també s'oferiran altres activitats didàctiques paral·leles (presentacions, tallers, visites,...).

Més informació: www.fundacion-epson.es/mercatec

... a "Dóna el teu mòbil"

"Dóna el teu mòbil" és una campanya organitzada per Creu Roja i Entreculturas.

A través de la recollida de mòbils que ja no s'utilitzen, es pretén aconseguir:

- Acció social: Els ingressos generats per la reutilització de mòbils que encara poden tenir es destinen, a través d'aquestes organitzacions, a projectes humanitaris, socials i d'educació.
- Cura mediambiental: Els mòbils totalment fora d'ús, es reciclen, tractant i recuperant els components, amb un procediment respectuós amb el medi ambient.

Més informació: Creu Roja Lleida, c/ Henry Dunant, 1. <http://www.donatumovil.org>

... Benvinguts a CO2nnect!

CO2nnect és una campanya a nivell europeu per tal d'investigar sobre la producció de CO₂ en el trajecte de casa a l'escola. És una activitat escolar internacional per internet en què escoles, investigadors i autoritats locals col·laboren sobre el tema de les emissions de CO₂ del transport local.

Per participar-hi, cal inscriure's al lloc web (a partir del 15 de febrer del 2009). El període principal per a les activitats escolars de la campanya és del 16 al 27 de març del 2009. Però, si voleu, aquest projecte també es pot portar a terme després d'aquestes dates al llarg del 2009. La campanya és flexible: pot ser "curta, suau i senzilla" o més complexa. Qualsevol de les dues opcions és bona!

Entreu a <http://co2nnect.org/> (també hi ha pàgina en català) i consulteu els 10 passos que es proposen per participar en la campanya.

TRIA I REMENA...

“Ciutat, territori i paisatge”

El projecte “Ciutat, territori i paisatge” és una iniciativa de la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge (DPTOP), el Departament d'Educació i l'Observatori del Paisatge.

Es tracta d'una proposta interdisciplinària adreçada als alumnes i al professorat dels centres de secundària, que consta de materials didàctics en 3 formats:

- Una carpeta amb dotze làmines que recullen la diversitat paisatgística de Catalunya i les seves principals problemàtiques actuals;
- Un portal web, que amplia i aprofundeix en el contingut de les dotze làmines i afavoreix l'ús de les noves tecnologies de la informació en els processos d'aprenentatge; i
- Una guia didàctica per al professorat.

La finalitat del projecte és facilitar la tasca del professorat per complementar les assignatures que puguin tenir relació amb territori i paisatge; contribuir a l'actualització dels coneixements de l'alumnat d'ESO sobre la ciutat, el territori i la riquesa paisatgística; i conscienciar-los que la majoria d'aquests paisatges són fruit de la interacció humana sobre el territori.

Més informació: <http://www.catpaisatge.net/educacio/>
Observatori del Paisatge: observatori@catpaisatge.net, tel. 972 273 564.

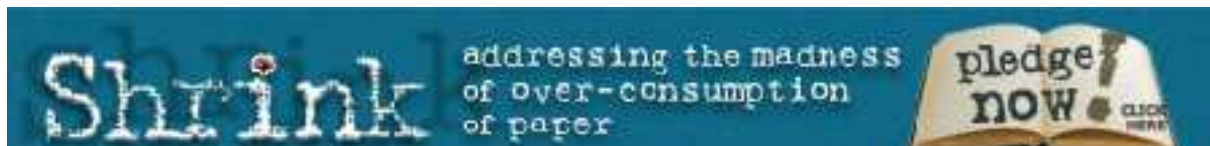
Kyoto in the home

A la web **Kyoto in the home** trobareu informació i recursos per ajudar a assolir els compromisos de reducció d'emissions segons el Protocol de Kyoto.
Trobareu informació sobre ús sostenible de l'energia, eficiència energètica, fonts d'energia renovables,...

I en l'apartat de recursos educatius, trobareu una sèrie de materials i activitats pràctiques relacionades amb la prevenció del Canvi Climàtic a partir d'energies renovables.

Més informació: <http://www.kyotoinhome.info/CAT/educatius.htm>

Shrink: El compromís d'utilitzar menys paper!

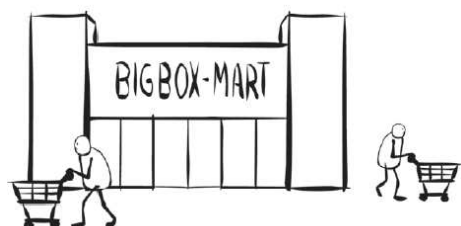

Des dels anys 60, el consum de paper s'ha quadruplicat i l'ús del paper imprès s'ha multiplicat per 6. La meitat dels arbres que es talen a escala mundial són destinats a productes de paper i el seu consum està relacionat amb la destrucció d'ecosistemes forestals, contaminació i emissions de gasos.

Aquesta web ens ofereix nombroses propostes i iniciatives que es poden portar a terme tant a nivell col·lectiu com individual per tal de reduir la quantitat de paper que consumim. Alhora, el web és interactiu, de manera que els usuaris poden compartir recursos, idees i opinions, o bé signar una declaració individual conforme es porten a terme hàbits i mesures que comporten una reducció de paper.

Més informació: <http://www.shrinkpaper.org/spanish/take-the-pledge.htm>

“La historia de las cosas”

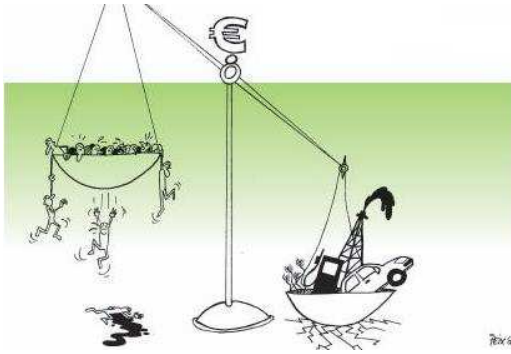
Aquest vídeo explica en 20 minuts i de forma molt didàctica i crítica, el nostre sistema actual de producció i consum.

Per veure el vídeo cal seguir aquest enllaç:
<http://brunoat.com/globalizacion/la-historia-de-las-cosas/>

I a més tot està documentat en aquest guió anotat:
http://www.storyofstuff.com/pdfs/annie_leonard_footnoted_script.pdf

“Verd per fora, negre per dins”

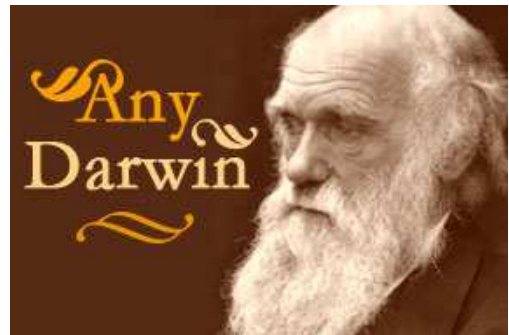
Aquest és el títol del nou “Global Express” d’Intermón Oxfam, que ofereix elements per a reflexionar sobre quines implicacions té plantar cara a la crisi energètica produint combustible a partir de productes agrícoles.

Podeu descarregar dossier informatiu, activitats i guia didàctica per treballar amb els alumnes de secundària a <http://www.intermonoxfam.org/global>

Celebrem l’Any Darwin?

Amb motiu del 200 aniversari del naixement de Charles Darwin, a la plana web del CDEC (Centre de Documentació i Experimentació en Ciències), trobareu un ampli ventall de propostes per treballar l’evolució i molts altres continguts associats.

- Mediateca (llibres, monogràfics, articles, vídeos)
- Enllaços a webs de museus, universitats, professors/es,... amb propostes de treball i informacions
- Activitats interactives en línia (jocs, simulacions,...)
- Activitats (conferències, teatre,...)
- Quaderns virtuals i webquests,...

Un exemple: Evolution MegaLab proposa una activitat a nivell internacional, on hi poden participar també els centres educatius i el públic en general. Es tracta de participar en una recerca al voltant de la distribució dels cargols bandejats en diversos hàbitats.

Anem al mercat!

“Deixa’m veure què es ven en aquestes parades. Alls, raves, carbassons, enciams, melons, albergínies, bròquils, mongeta tendra, espàrrecs, prunes clàudies,... Tot això per menjar! Ep! que no m’he presentat, sóc el detectiu EZO. D’ara endavant m’haureu d’ajudar en un treball d’investigació, ja que necessito un equip de científics que col·laborin en la meva recerca”.

Així comença una unitat didàctica adreçada als alumnes de 2n d’ESO dins de l’àrea de Ciències de la Naturalesa, per treballar els continguts que fan referència a la nutrició de les plantes tant a nivell cel·lular i pluricel·lular com a nivell d’ecosistema, continuant, així, la construcció de model d’ésser viu.

Podeu accedir-hi a: <http://www.xtec.cat/~jvert/eso/primer/mercat/portada/index.htm>

Com podem embolicar un regal amb un mocador de roba?

Doncs, com a mínim de 14 formes diferents! I el mocador, és clar, és reutilitzables!

Mireu el vídeo demostratiu:

http://www.recyclenow.com/WHAT_CAN_I_DO_TODAY/FUROSHIKI_JAPANESE_W.HTML

PER PENSAR-HI...

Us recomanem la lectura de dos articles publicats a la revista Sostenible (Revista de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat), per allò “d’una de bona, i una de dolenta”.

La bona:

Especial Ecociutats: Quan les ciutats sostenibles deixen de ser una simple teoria

http://www.sostenible.cat/sostenible/web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idiom_a=1&seccio=11&num_noticia=9

La dolenta:

El canvi climàtic avança més ràpid del que es va pronosticar

Les noves dades indiquen que l’augment de la temperatura podria ser el doble del previst fins ara per l’IPPC

http://www.sostenible.cat/sostenible/web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idiom_a=1&seccio=6&num_noticia=443519

Agenda 21 Escolar de Lleida

Ajuntament de Lleida

c/ Tallada, 32, 1^a planta. 25002 Lleida

Tel. 973 700 455 Fax. 973 700 459

A/e: agenda21escolar@paeria.cat Web: <http://sostenibilitat.paeria.cat>